

פרשת לך לך

והוא כהן לאל עליון, ויברכהו (יד יח-יט)

רבותינו אמרו (נדרים לב:): שמלכי צדק לא טוב עשה שהקדים לברך את אברהם אבינו לפני שבירך את הקב"ה. ומפני כן הפסיד כהונה. ואלו דבריהם: ביקש הקב"ה להוציא כהונה משם. כיון שהקדים ברכת אברהם לברכת המקום, הוציאה מאברהם, שנאמר ברוך אברהם וגו' וברוך אל עליון. אמר לו אברהם, וכי מקדימין ברכת עבד לברכת רבו. מיד נתנה לאברהם והיינו דכתיב והוא כהן לאל עליון. הוא כהן, ואין זרעו כהן.

והנה אין לשאול, והלא הקב"ה נקרא "מלך הכבוד", ואמרו חז"ל: שנקרא כן "לפי שחולק כבוד לבריותיו". וא"כ מדוע חמיר טובא אם מברכים לבשר ודם, בעוד שהוא עצמו חולק הכבוד.

אכן, זו אינה שאלה. כי ראשית, מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול. עיין בקידושין (דף לב:). ועוד, אמת שהקב"ה מכבד לבריותיו ומתעלם כביכול מכבודו. אכן זהו כאשר הקב"ה עושה זאת, אבל אנחנו עבדיו, צריכין מצידנו לתת תחילה וראש כבוד לאדוננו יתברך לפני כל כיבוד אחרים. ולברכו בראש לפני כל ברכה לזולתינו.

ואשר על כן כתוב בספרי הקודש, שכאשר אדם בא לברך את חברו או את בנו בליל שבת, יקדים ויאמר: יהי שם ה' מבורך וגו', או: יתברך שמו של הקב"ה, ואחרי כן יברך את מי שיחפוץ לברך. ובכך מתחזקת הברכה. כי הרי בכך חולקים כבוד בראש למלך מלכי המלכים ואח"כ לבריותיו. וראה מ"ש בזה רבנו אליעזר פאפו בספר פלא יועץ (מערכת ברכות). וגם הזהירו שכאשר רוצה לברך לחיים על היין שתחילה יברך את ברכת הגפן ואח"כ יאמר לחיים ויברך את חבריו.

ובזוהר הקדוש (פרשת ויחי דף רכז:): כותב שכן עשה יצחק אבינו שלכן נאמר "ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה'" זה ברכה להקב"ה ואח"כ בירך "ויתן לך האלקים". וכן עשה יעקב כשבירך את בנו. ע"ש. וכתוב שם עוד: "ואם לא בירך האדם את הקב"ה בראש, אז גם ברכות שמברך האיש לבשר ודם, לא מתקיימים". והובא בפלא יועץ (שם).

ובזה אפשר לרמוז: "ברכת הוי"ה היא תעשיר", כלומר ברכה שברכת תחילה את הקב"ה היא תצליח ותעשיר.

מקור: הרב אלעזר רז שליט